

**INFORMACIJA O AKTIVNOSTIMA U REPUBLICI HRVATSKOJ
U SKLOPU KONFERENCIJE O BUDUĆNOSTI EUROPE
(TRAVANJ 2021. – TRAVANJ 2022.)**

1. Uvodno: Ideja i struktura Konferencije
2. Okvir za pripremu i koordinaciju nacionalnih aktivnosti Republike Hrvatske u sklopu Konferencije
3. Glavne značajke događaja održanih u Republici Hrvatskoj
4. Vodeće teme, ideje i preporuke građana u Republici Hrvatskoj
5. Daljnji koraci

1) UVODNO: IDEJA I STRUKTURA KONFERENCIJE

Konferencija o budućnosti Europe službeno je pokrenuta 9. svibnja, na Dan Europe, 2021. godine, kako bi se otvorio novi prostor za raspravu s građanima i građankama iz svih društvenih skupina i dijelova Unije, u vezi s izazovima i prioritetima Europe i njezinoj budućnosti. Konferencija je zajednički pothvat Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije koji djeluju kao ravnopravni partneri zajedno s državama članicama Europske unije.

Ideja o Konferenciji dobivala je svoje obrise tijekom 2019. godine kada se o njoj govorilo i u sklopu kampanje za izbore za Europski parlament (svibanj 2019.) kao i u političkim smjernicama za Europsku komisiju u razdoblju 2019. – 2024¹.

O Konferenciji se na sastanku u prosincu 2019. oglasilo i u Europsko vijeće koje je u svojim zaključcima² navelo da je „Europsko vijeće razmotrilo ideju konferencije o budućnosti Europe koja bi trebala započeti 2020. i završiti 2022. Poziva hrvatsko predsjedništvo Vijeća da radi na utvrđivanju stajališta Vijeća o sadržaju, opsegu, sastavu i funkcioniranju te Konferencije te da na temelju toga surađuje s Europskim parlamentom i Komisijom.“. U siječnju 2020. Europski parlament je usvojio Rezoluciju o stajalištu EP-a o Konferenciji o budućnosti Europe³, a Europska komisija Komunikaciju o pripremama za Konferenciju⁴.

Hrvatsko predsjedanje Vijećem EU-a. U pripremama za predsjedanje Vijećem Europske unije u prvoj polovici 2020. godine Republika Hrvatska je u svoje prioritete i program predsjedanja⁵ uvrstila i Konferenciju o budućnosti Europe uz plan usvajanja općeg pristupa Vijeća i pokretanje Konferencije na Dan Europe 9. svibnja 2020. Nakon značajnog napretka koje je hrvatsko predsjedništvo uspjelo ostvariti do kraja veljače 2020., dogovori o Konferenciji su usporili s obzirom na krizu izazvanu Covid-19 pandemijom, ali i zbog određenih neslaganja država članica u Vijeću oko pojedinih dijelova mandata (upravljачka struktura Konferencije, otvorenost za promjenu temeljnih Ugovora) koja je trebalo pomiriti i pronaći kompromisna rješenja. Rasprava o pokretanju Konferencije ponovno je zaživjela u travnju i svibnju, uz dodatni poticaj koji su priopćenjima povodom obilježavanja Dana Europe i 70. obljetnice Schumanove deklaracije (9. svibnja) dali predsjednik EV Michel i predsjednica EK von der Leyen, kao i predsjednik Vlade Plenković. Nakon nekoliko mjeseci intenzivnih razgovora i pregovora s državama članicama te iznimnog truda hrvatskog predsjedništva, na sastanku COREPER-a 24. lipnja 2020. postignut je dogovor oko stajališta Vijeća⁶ za međuinstitucijske pregovore o Zajedničkoj izjavi, temeljem kojeg je Konferencija o budućnosti Europe trebala biti pokrenuta do kraja godine. Hrvatsko predsjedništvo se zalagalo za dobivanje snažnog mandata Vijeća, kako bi Konferencija o budućnosti Europe mogla dati značajan doprinos

otvorenoj i širokoj raspravi o temama od neposrednog interesa za sve građane – od njihovih ljudskih, gospodarskih i socijalnih prava i temeljnih vrijednosti Unije, do uloge EU u oporavku, gospodarskom snaženju i jačanju otpornosti država članica, uključujući i na krize kao što je Covid-19 pandemija. Po usvajanju stajališta Vijeća, predsjednik Vlade Plenković održao je 30. lipnja 2020., u pandemijskim uvjetima, videokonferenciju s predsjednicom EK von der Leyen i predsjednikom EP Sassolijem, čime je pokrenut postupak usuglašavanja Zajedničke izjave između triju institucija o organizaciji, mandatu i strukturi Konferencije o budućnosti Europe.

Međuinstitucijski pregovori nastavljeni su tijekom njemačkog i portugalskog predsjedanja Vijećem EU-a. U veljači 2021. Vijeće je usvojilo revidirano stajalište⁷ s novim kompromisnim rješenjima čime je otvoren put za postizanje dogovora o Zajedničkoj izjavi.

Zajedničku izjavu o Konferenciji o budućnosti Europe⁸ potpisali su 10. ožujka 2021. tadašnji predsjednik Europskog parlamenta David Sassoli, predsjednik portugalske Vlade António Costa u ime Vijeća EU i predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen. Ona je odgovorila na pitanja „kako“ i „što“, te utvrdila načelna Konferencije, otvarajući tako put pokretanju Konferencije. Ona jasno definira da je Konferencija usmjerena na građane i građanke, uz pristup „odozdo prema gore“, te ističe načela uključivosti, otvorenosti i transparentnosti.

Konferencija je svečano pokrenuta 9. svibnja 2021. godine u Strasbourgu uz prisustvo francuskog predsjednika Emanuela Macrona i predsjednika triju institucija EU-a.

Struktura Konferencije. Sukladno Zajedničkoj izjavi, Konferencija je pod nadležnošću triju institucija koje predstavljaju njihovi predsjednici i koji djeluju u svojstvu **zajedničkog predsjedništva**.

Uspostavljen je **izvršni odbor** kojeg čine tri predstavnika i do četiri promatrača iz EP, Vijeća EU-a i EK), uz promatrače iz predsjedničke trojke Konferencije odbora za poslove Unije parlamenata Europske unije (COSAC), te moguće pozivanje Odbora regija i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) kao promatrača, kao i predstavnika drugih tijela EU-a i socijalnih partnera, prema potrebi. Izvršni odbor, kojim supredsjedaju tri institucije, odgovoran je za donošenje odluka konsenzusom u vezi s radom Konferencije, procesima i događanjima⁹. Izvršnom odboru u radu pomaže **zajedničko tajništvo** ograničene veličine.

Na **plenarnim skupštinama Konferencije** raspravlja se o preporukama nacionalnih i europskih panela građana koji su grupirani po temama, kao i doprinosima s Višejezične digitalne platforme (v. niže).

Poslovníkom¹⁰ Konferencije određeno je da **plenarnu skupštinu čine:**

- 108 zastupnika nacionalnih parlamenata (četiri po državi članici – među kojima zastupnici u Hrvatskom Saboru Gari Cappelli, Domagoj Hajduković, Marko Pavić i Ružica Vukovac);
- 108 članova Europskog parlamenta (među kojima su i Sunčana Glavak, EPP, i Tonino Picula, S&D);
- 54 predstavnika Vijeća (dvoje po državi članici među kojima su i državne tajnice Željka Josić i Andreja Metelko-Zgombić);
- tri predstavnika Europske komisije;

- 108 predstavnika građana - 80 predstavnika s europskih panela građana (sa svakog po 20), predsjednica Europskog foruma mladih i 27 predstavnika nacionalnih događanja (među njima je i Catarina Rende Dominis iz udruge „Mladi u EU“ iz Šibenika);
- osam predstavnika civilnog društva;
- 18 predstavnika Europskog gospodarskog i socijalnog odbora;
- 18 predstavnika Odbora regija;
- 12 predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti; i
- 12 predstavnika socijalnih partnera.

U rad plenarne skupštine su, po pozivu, bili uključeni i predstavnici zemalja zapadnog Balkana i drugih dionika (primjerice, predstavnici vjerskih zajednica). Ukupno je održano sedam sjednica plenarne skupštine¹¹, te završno događanje 9. svibnja 2022.

Izvori prikupljanja doprinosa, ideja i komentara građana, o kojima je zatim raspravljala plenarne skupštine Konferencije, uključuju: višejezičnu digitalnu platformu Konferencije; europske panele građana, nacionalne panele građana, te ostale događaje organizirane u državama članicama, kako su zabilježeni na višejezičnoj digitalnoj platformi.

Višejezična digitalna platforma, kao jedan od sastavnih dijelova Konferencije, pokrenula je Europska komisija 19. travnja 2021. godine. Ona predstavlja jedinstveni prostor na kojem su europski građani i građanke iz različitih dijelova Unije i iz različitih društvenih skupina pozvani da na jednom mjestu i na svim službenim jezicima EU predlažu i razmjenjuju ideje i rješenja o budućnosti Unije, organiziraju i sudjeluju na događanjima u sklopu Konferencije, o čijem ishodu i preporukama zatim mogu unijeti izvješća na platformi.

Platforma je organizirana kroz devet tema:

- Klimatske promjene i okoliš
- Zdravlje
- Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta
- EU u svijetu
- Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost
- Digitalna transformacija
- Europska demokracija
- Migracije
- Obrazovanje, kultura, mladi i sport
- Druge ideje

Od pokretanja do 20. veljače 2022. na platformi je zabilježeno 43.724 doprinosa od čega je 16.274 ideje, 21.264 komentara i 6.196 događanja.

Europski paneli građana i građanki specifično su obilježje Konferencije. Uspostavljeno ih je četiri:

- Panel 1 – Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta / Obrazovanje, kultura, mladi i sport / Digitalna transformacija;
- Panel 2 – Europska demokracija / Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost;
- Panel 3 – Klimatske promjene i okoliš / Zdravlje;
- Panel 4 – EU u svijetu / Migracije.

Na svakom je panelu sudjelovalo 200 nasumično izabranih građana i građanki iz svih 27 država članica (12 iz Hrvatske). Paneli su održali po tri trodnevna zasjedanja na kojima su, uz pomoć moderatora, raspravljali o zadanim tematskim područjima. Svaki je panel na svojem zadnjem zasjedanju usvojio set preporuka koje su predstavljene plenarnim skupštinama¹².

Ostala događanja u državama članicama, uključujući Hrvatsku. Uz europske panele građana, svaka je država članica i institucija bila slobodna u organiziranju dodatnih događanja, u skladu sa svojim nacionalnim ili institucijskim posebnostima, kao što su nacionalni paneli građana ili tematska događanja.

U Republici Hrvatskoj pristupilo se organizaciji tematskih događanja u obliku konferencija, dijaloga i panela s građanima i građankama, javnih rasprava i obrazovnih radionica, s posebnim naglaskom na mlade, koja su organizirala ministarstva, središnji državni uredi, agencije za regionalni razvoj, sveučilišta, nevladine organizacije i instituti. Dio događanja održan je u suradnji s drugim državama članicama i susjednim zemljama koje nisu članice EU-a. Svoje doprinose raspravama i aktivnostima usmjerenima na promicanje ciljeva Konferencije dali su i zastupnice i zastupnici u Hrvatskom saboru, kao i hrvatske članice i članovi Europskog parlamenta. Ta su događanja prijavljena na višejezičnoj digitalnoj platformi, a njihove glavne značajke, te vodeće ideje i preporuke obrađene su niže u tekstu pod točkama 2) i 3).

Rad plenarne skupštine Konferencije i tematskih radnih skupina. Uloga plenarne skupštine Konferencije, koja je održala sedam zasjedanja, bila je osigurati široku raspravu o preporukama nacionalnih i europskih panela, grupiranih po temama. U tu svrhu je Poslovníkom Konferencije (čl. 20) otvorena mogućnost supredsjedateljima da, prema potrebi, predlože osnivanje tematskih radnih skupina. Tematske radne skupine krenule su s radom u listopadu 2021., netom prije održavanje plenarne skupštine Konferencije, a njihova je uloga da raspravljaju o preporukama nacionalnih i europskih panela građana i doprinosima s digitalne platforme i na taj način sudjeluju u pripremi rasprava i prijedloga plenarne sjednice. Sukladno temama s digitalne platforme, uspostavljeno je devet tematskih radnih skupina s po 40-ak članova (svaki član plenarne skupštine istodobno je i član jedne radne skupine):

- Klimatske promjene i okoliš (Marko Pavić, zastupnik u HS-u; Caterina Rende Dominis, predstavница građana)
- EU u svijetu (Domagoj Hajduković, zastupnik u HS-u; Tonino Picula, član EP-a; Dajana Milinković, ambasadorica panela europskih građana EU u svijetu, migracije)
- Digitalna transformacija
- Migracije (Sunčana Glavak, članica EP-a; Dragan Volarević, ambasador građanskog panela EU u svijetu; migracije)
- Zdravlje
- Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost
- Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta (Andreja Metelko-Zgombić, dt u MVEP-u; Ružica Vukovac, zastupnica u HS-u)
- Europska demokracija (Gari Cappelli, zastupnik u HS-u)
- Obrazovanje, kultura, mladi i sport (Željka Josić, dt Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade).

Oblikovanje završnih prijedloga Konferencije. Slijedom 178 preporuka koje su usvojili europski paneli građana i građanki, te preporuka nacionalnih panela i doprinosa s višejezične digitalne platforme, svaka je tematska radna skupina, u tijesnoj suradnji sa zajedničkim tajništvom, pripremila prijedloge iz svog tematskog područja. Nakon rasprava o tim prijedlozima, plenarna skupština je nakon završne sjednice 29. i 30. travnja 2022. uputila Izvršnom odboru Konferencije 49 svojih prijedloga, svaki od kojih predviđa i niz mjera za provedbu.

U skladu sa Zajedničkom izjavom predsjednika Europskog parlamenta, predsjednika Vijeća EU-a i predsjednice Europske komisije iz ožujka 2021., „konačni ishod Konferencije bit će uključen u izvješće zajedničkog predsjedništva“ koje će biti predstavljeno na svečanom završnom događaju Konferencije 9. svibnja 2022. Tri institucije obvezale su se zatim „brzo ispitati kako mogu djelotvorno djelovati na temelju tog izvješća, svaka u okviru svojih nadležnosti i u skladu s Ugovorima“.

2) OKVIR ZA PRIPREMU I KOORDINACIJU NACIONALNIH AKTIVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE U SKLOPU KONFERENCIJE O BUDUĆNOSTI EUROPE

U ožujku 2021., nakon usvajanja Zajedničke izjave triju institucija o Konferenciji, Vlada RH je uspostavila široku Radnu skupinu za koordinaciju nacionalnih aktivnosti u okviru Konferencije o budućnosti Europe koja je okupila predstavnike državnih tijela, Sabora i drugih dionika, uključujući predstavnike civilnog društva te lokalnih i regionalnih vlasti. Radnoj skupini, na čelu s ministrom vanjskih i europskih poslova, namijenjena je **koordinativna uloga**, u svrhu redovite razmjene informacija o planiranju i rezultatima aktivnosti na nacionalnoj razini, kao i promicanja učinkovitog komuniciranja o Konferenciji na svim razinama. Periodički sastanci Radne skupine su bila prigoda za razmjenu mišljenja o tijeku procesa na europskoj razini. Radna skupina je između veljače 2021. i ožujka 2022. održala četiri sastanka¹³.

Hrvatska se odmah nakon pokretanja Konferencije aktivno uključila u njezin rad. Pritom je primijenila decentralizirani pristup, ostavljajući **slobodu organizatorima oko izbora tema i sudionika**, ali usmjeravajući ih prema zadanom tematskom okviru.

U cilju približavanje Konferencije građanima i **poticanja aktivne uloge civilnog društva** u organizaciji događaja i dijaloga s građanima u sklopu Konferencije, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je u 2021. temeljem natječaja odabralo 23 nevladinih aktera širom Hrvatske kojima je dodijeljena financijska pomoć za organizaciju takvih događaja.

3) GLAVNE ZNAČAJKE DOGAĐAJA ODRŽANIH U REPUBLICI HRVATSKOJ

Prema podacima zabilježenim na Višejezičnoj digitalnoj platformi Konferencije, u Hrvatskoj je do kraja ožujka 2022. održano **preko 170 događaja u različitim formatima**. Dok je dio događaja rezultirao konkretnim idejama i preporukama temeljem dijaloga s građanima, drugi su događaji bili više usmjereni na približavanje Europske unije i njezinih politika građanima, te upoznavanje s mogućnostima koje Konferencija o budućnosti Europe daje kao platforma za prikupljanje ideja građana.

Ukupno 178 događanja objavljeno je na višejezičnoj digitalnoj platformi, od kojih je 156 održano u RH, a 19 u drugim državama. Za 102 događanja objavljeno je izvješće na digitalnoj platformi. Događanja su obuhvatila sve teme Konferencije s višejezične digitalne platforme. Najviše događanja organizirano je u okviru teme Obrazovanje, kultura, mladi i sport (62), a slijede Klimatske promjene i okoliš (23), Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost (19), Digitalna transformacija (16), Druge ideje (16), Europska demokracija (12), Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta (11), EU u svijetu (10), Zdravlje (6) i Migracije (3)¹⁴.

Općenito, broj **događaja i ideja iz Hrvatske koje su zabilježene na Digitalnoj platformi** u usporedbi s doprinosima iz drugih država članica, pokazuje visoku razinu interesa hrvatskih građana za uključivanje u rasprave o budućnosti Europe s obzirom na relativnu veličinu Hrvatske u EU.

Na Digitalnoj platformi zabilježeno je **364 doprinosa iz Hrvatske**, od čega **79 ideja, 139 komentara i 146 događanja**.

- Prema broju doprinosa na milijun stanovnika, Hrvatska je na 12. mjestu s 89 doprinosa. Prema ukupnom broju doprinosa Hrvatska je na 19. mjestu s 364 doprinosa.
- 55% doprinosa dali su muškarci, a 25% žene.
- Najaktivnija dobna skupina je 40-54 godine (28%), zatim oni od 25-39 godina (23%) i 55-69 (20%).
- U odnosu na zanimanje, najaktivniji su rukovoditelji (34%) i profesionalni radnici (24%). U odnosu na obrazovanje, 58% je navelo da su visoko obrazovani.

Snažna orijentacija Konferencije na mlade potvrđena je kroz događaje organizirane u Hrvatskoj. Organizatori većine događaja nastojali su u dijalog o budućnosti Europe uključiti mlade, pozivajući studente, ali i učenike osnovnih i srednjih škola. Sudjelovanje mladih bilo je naročito izraženo u događajima iz tematskih područja: „Klimatske promjene i okoliš“; „Obrazovanje, mladi, kultura i sport“; „Europa u svijetu“; „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost“. Značajno je da je gotovo jedna trećina od svih događaja organiziranih u Hrvatskoj bila posvećena upravo temama iz područja „Obrazovanje, mladi, kultura i sport“.

Pri odabiru lokacija događaja aktivno je promican cilj **približavanja Unije lokalnim zajednicama i regionalni pristup**, te je preko polovice događaja organizirano u izvan glavnog grada i/ili u hibridnom obliku.

Sukladno **decentraliziranom i uključivom pristupu organizaciji nacionalnih događaja**, Ministarstva, središnji državni uredi, agencije za regionalni razvoj, sveučilišta, nevladine organizacije i instituti organizirali su događanja u obliku konferencija, dijaloga i panela s građanima i građankama, javnih rasprava i obrazovnih radionica, s posebnim naglaskom na mlade. Pojedini događaji bili su suorganizirani s Predstavništvom Europske komisije i Mrežom centara *Europe Direct*, te s Uredom Europskog parlamenta u Hrvatskoj. Dio događanja održao se u suradnji s drugim državama članicama i susjednim zemljama koje nisu članice EU-a. Zastupnici i zastupnice u Hrvatskom saboru, kao i hrvatski zastupnici i zastupnice u Europskom parlamentu, također su značajno doprinijeli raspravama i aktivnostima usmjerenima na promicanje ciljeva Konferencije.

Kao jedan od **uspješnih primjera dijaloga s građanima** i identificiranja njihovih razmišljanja i prijedloga za budućnost Europe, može se izdvojiti model odabran za „*Raspravu o tranziciji Hrvatske prema klimatskoj neutralnosti*“¹⁵. Rasprava je provedena kroz dijalog s različitim dionicima i općom javnošću, kroz osam zasebnih panela kako bi se čula razmišljanja ciljanih skupina u njihovoj ulozi u tranziciji i zatim na završnoj konferenciji s preko 300 sudionika oblikovali zaključci i preporuke. One dale važan doprinos idejama Konferencije, kao i za planiranje i oblikovanje relevantnih politika na nacionalnoj razini.

Uspješni model organizacije dijaloga s građanima bili su i **događaji transnacionalne naravi**. Primjerice, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, u sklopu teme „Europa u svijetu“ organiziralo je seriju događaja širom Hrvatske posvećenog raznim aspektima regionalne i

globalne uloge EU-a. Kroz sudjelovanje studenata, ali i predstavnika Vlada drugih država članica (Španjolska, Grčka, Slovenija, te Bosna i Hercegovina), identificirana su razmišljanja i ideje odraženi koji su odraženi u zaključcima završnog događaja¹⁶. Građanski dijalog o demografiji i demokraciji bio je tema zajedničkog događaja kojeg su organizirale Bugarska i Hrvatska¹⁷. Događaji s transnacionalnim elementima organizirali su, primjerice, i Sveučilišta u Splitu i u Zagrebu.

Jedna od specifičnosti događaja u Hrvatskoj bila je i **serija edukativnih i kreativnih radionica za mlade, te anketa i panel rasprava**¹⁸, koje su se pokazale uspješnim modelom za informiranje o EU, njezinim politikama i opipljivim koristima koje hrvatski građani imaju od članstva u EU, za kojeg mladi smatraju da bi ih bilo vrijedno nastaviti (v. niže u tekstu). Originalan model za približavanje mladima europskih institucija i politika, promicanja sudjelovanja u Konferenciji i promišljanja o budućnosti Europe, bili su i **tematski kvizovi znanja**, predavanja u školama¹⁹, te **natječaj za najbolji rad na temu vizije europske budućnosti** za mlade od 18 do 25 godina²⁰. U cilju što većeg boljeg uključivanja nevladinih organizacija, ali i široke javnosti u ove procese, Konferencija o budućnosti Europe je bila u tematskom fokusu „*Dana otvorenih vrata udruga*“ koje je u lipnju 2021. organizirao Ured za udruge Vlade RH²¹.

Istaknutu ulogu u promicanju dijaloga s građanima u promišljanjima o budućnosti Europe imao je i **Hrvatski sabor**. Početak Konferencije u Hrvatskoj obilježio je upravo je događaj organiziran 11. svibnja 2021. u Saboru: „Konferencija o budućnosti Europe – vizija Hrvatske“²², uz sudjelovanje saborskih zastupnika, zastupnika RH u Europskom parlamentu, potpredsjednice EK Dubravke Šuice i video-sudjelovanje studenata i profesora svih devet hrvatskih sveučilišta. Teme kojima je bila posvećena ta inauguralna konferencija uvelike su odražavale i fokus većine događaja koje su tijekom 2021. i 2022. godine organizirani u Hrvatskoj: izazovi za budućnost.

4) VODEĆE TEME, IDEJE I PREPORUKE GRAĐANA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Kad je riječ o temama koje su bile u fokusu hrvatskih građana na događanjima koja su zabilježena na Digitalnoj platformi ističu se tri teme po broju organiziranih događaja te zabilježenih ideja i komentara: **Mladi i obrazovanje, Klimatske promjene i okoliš** te, **EU u svijetu**. Niže je kratki pregled ideja iznesenih pod ove tri vodeće teme na događajima organiziranim u Hrvatskoj.

Prema podacima s Digitalne platforme (ožujak 2022.), najviše **doprinosa** ima tema **Obrazovanje, kultura, mladi i sport (72)**, a slijede Klimatske promjene i okoliš (54), EU u svijetu (50), Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost (42) i Europska demokracija (35). Najviše **događanja** organizirano je pod temom **Obrazovanje, kultura, mladi i sport (46)**, a slijede Klimatske promjene i okoliš (25) i Digitalna transformacija (13). Najviše **ideja** zabilježeno je pod temama **Klimatske promjene i okoliš (13)**, Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta (11), Obrazovanje, kultura, mladi i sport (10). Najviše **komentara** imaju **EU u svijetu (37)**, Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost (25), Klimatske promjene i okoliš (16) i Obrazovanje, kultura, mladi i sport (16).

MLADI, OBRAZOVANJE, KULTURA, SPORT

Na događanjima koja su bila usmjerena na mlade razgovaralo se o klimatskim promjenama,

moogućnostima za mlade u urbanim i ruralnim područjima, programima mobilnosti EU-a za mlade, EU projektima, zapošljavanju mladih i djelovanju EU-a na globalnoj razini. Dijalog s hrvatskim građanima – kao i drugdje u EU – ukazuje na želju za boljim informiranjem, komuniciranjem o EU i europskim politikama i veću uključenost građana u oblikovanje politika, prepoznajući da je bitno je da građani razumiju europske procese i politike kako bi o njima učinkovito sudjelovali. Mnoge od tih preokupacija odražene su i u preporukama Europskih panela građana.

Ideje koje su istaknuli mladi u Hrvatskoj uključuju želju za **boljim umrežavanjem dionika na europskoj razini** (centara za mlade, organizacija civilnog društva) i snažnu usmjerenost na pitanja obrazovnih i poslovnih mogućnosti u europskim okvirima. Izražen je interes za jačanje strukturnih potpora mladima i **smanjivanje različitosti životnog standarda u EU**²³, te bolji položaj mladih na tržištu rada²⁴. Istaknuta je važnost europske **mobilnosti mladih**²⁵, kao i ujednačena kvaliteta obrazovanja na razini Unije, primjerice kroz **ideju pan-europskog kurikuluma** za visokoškolsko obrazovanje i **priznavanje akademskih kvalifikacija** širom Europe²⁶, te promicanje **alijanse europskih sveučilišta** u cilju korištenja zajedničke infrastrukture i olakšanje pristupu gospodarskom sektoru²⁷. Bolje korištenje mogućnosti obrazovanja i zapošljavanja mladih kroz **Europski socijalni fond** oslovlilo je više događaja, uključujući kroz ideju promicanja održivog turizma²⁸. Razmotrene su i posljedice pandemije bolesti Covid-19 koja je snažno utjecala upravo na ovu populaciju, ograničavajući im aktivnosti karakteristične za ovu dob, te je istaknuta važnost promicanja zdrave i aktivne Europe.²⁹

Kad je riječ o poticanju veće uključenosti, mladi prvenstveno zagovaraju bolje informiranje o Uniji i njezinim politikama kroz obavezne školske programe, u interesu boljeg razumijevanja i komuniciranja o EU³⁰. Nadalje, prepoznata je važnost **promicanja i multipliciranja inicijativa** kao što su Konferencija o budućnosti Europe ili Dijalog EU-a s mladima kako bi se mladi više uključivali u procese odlučivanja³¹ i općenito osnažili mladi kao kreatori budućnosti Europe³². U kontekstu aktivnog sudjelovanja mladih i osnaživanja njihovih građanskih kompetencija, dijalog s udrugama istaknuo je i promicanje **rodne ravnopravnost** u sklopu provedbe Europskih ciljeva za mlade³³, ulogu društvenih medija i suzbijanje **diskriminacije u kibernetičkom prostoru**³⁴ te promicanje ideje o Europi kao **zajednici jednakih mogućnosti**³⁵.

Mladi su bili prominentni sudionici raspravama o **klimatskim promjenama, ekološkim problemima i održivom razvitku**, uključujući učenike osnovnih i srednjih škola (v. niže).

KLIMATSKE PROMJENE I OKOLIŠ

Razmišljanja, ideje i preporuke hrvatskih građana u velikoj mjeri podudarne su s onima na koje su ukazali Europski paneli građana. Pored toga, dijalog s građanima Hrvatske rezultirao je vrijednim prijedlozima za razvoj budućih europskih politika u daljnjim područjima, kao što su **razvoj i kvalitete života na otocima u kontekstu Europskog zelenog plana** (ideja o uspostavi Europskog registra otoka; posebne proračunske linije u EU proračunu za financiranje projekata za otoke; razvoj „Mreže morskih autocesta“ u sklopu mreže TEN-T i dr.)³⁶; **upravljanje vodama**³⁷ (primjerice, ideja jačeg sankcioniranja zagađivača voda), te **održivog turizma** (potpore poslovnim subjektima koji primjenjuju ekološki odgovorno upravljanje)³⁸.

Serijski događaji pod naslovom „*Rasprava o tranziciji Hrvatske prema klimatskoj neutralnosti*“³⁹ organizirala je dijalog s različitim dionicima i općom javnošću, kroz osam zasebnih panela kako bi se čula razmišljanja ciljanih skupina u njihovoj ulozi u tranziciji. Njihovi zaključci i preporuke izloženi su na završnoj konferenciji s preko 300 sudionika, dajući

doprinos ne samo Konferenciji o budućnosti Europe, već i oblikovanje relevantnih politika na nacionalnoj razini. Klimatske promjene prepoznate su kao izazov koji prelazi nacionalne granice, na koji se može odgovoriti jedino usklađenim i odgovornim djelovanjem svih dionika u društvu, na nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini. Između ostalog, prepoznata je **važnost kružnog gospodarstva**⁴⁰, korištenja **obnovljivih izvora energije** i **odgovornog poslovanja**, a za što bi trebalo osigurati odgovarajuću potporu na europskoj i nacionalnoj razini. Građani očekuju da prilagodba klimatskim promjenama i tranzicija budu **socijalno pravedne**, za što treba osigurati odgovarajuća financijska sredstva, uz **mehanizme solidarnosti** na europskoj razini, pri čemu troškove tranzicije ne bi trebali svi snositi na isti način, već ovisno o razvijenosti država⁴¹.

Zaključci niza događaja o ovim temama usredotočeni su na **važnost rane edukacije** o klimatskim promjenama i održivom razvitku. **Promicanje učinkovitog komuniciranja s građanima** prepoznato je kao ključno za uspjeh provedbe javnih politika u ovom području. Naglašena je važnost **promicanja okolišno odgovornog ponašanja** na svim razinama, počevši od uloge pojedinca, uz edukaciju i osvještavanje cijelog društva. Bilo je prijedloga o **uvođenju obrazovanja o klimatskim promjenama u kurikulum**, kako bi se probudila svijest o zaštiti okoliša u ranoj dobi^{42 43}.

Događaji na temu klimatskih promjena i okoliša bili su **naročito usmjereni na mlade**: od niza edukativnih radionica za najmlađe, do događaja usmjerenih na studente i visokoškolsku zajednicu. Primjerice, u fokusu mladih u turističkim područjima naročito je bio **utjecaj turizma i prometa na okoliš**, uključujući ideju osiguranja potpora poslovnim subjektima koji se odlučuju za odgovorno poslovanje i korištenje obnovljivih izvora energije, te ideju ubrzanja procesa prilagodbe flote i poticanje luka za izgradnju infrastrukture za opskrbu brodova električnom energijom na vezu⁴⁴. Nadalje, u sklopu događaja posvećenih provedbi europskih i nacionalnih politika usmjerenih na klimatsku neutralnost, istaknuto je **pitanje ekološke pravde i odgovornosti, odnosa EU prema najvećim svjetskim zagađivačima, te nošenja s klimatskim skepticima**⁴⁵. Tranzicija **automobilske i zrakoplovne industrije** prema klimatskoj neutralnosti također je u fokusu mladih⁴⁶.

Pojedini događaji oslovili su i utjecaj klimatskih promjena na poljoprivredu i kvalitetu života, te prednosti održivog kružnog gospodarstva⁴⁷. U kontekstu **poljoprivredne politike EU-a**, bilo je riječi o temama kao što je promicanje zelene hrane, značaj agroturizma, te rasprava o EU sustavu kvalitete i ekološkoj proizvodnji.

EU U SVIJETU

Kako bi se oslovili raznovrsni aspekti globalne, ali i regionalne uloge Unije, organizirana je **serija događaja na temu „Europa u svijetu“** na raznim lokacijama u RH i s transnacionalnim sudjelovanjem. Njihov je ishod niz relevantnih preporuka na temu otpornosti i strateške autonomije Europe; demografskih izazova; aktivne i odgovorne globalne i regionalne uloge EU; te poboljšanja komunikacije EU s građanima.

U svjetlu geopolitičkih izazova i njihove transnacionalne naravi, dana je potpora ideji o EU kao asertivnom globalnom i regionalnom čimbeniku, naročito kad je riječ o neposrednom susjedstvu. U tom kontekstu prominentno su oslovljeni i **nastavak politike proširenja i uloge EU u susjedstvu**, što je bilo predmetom rasprave na mnogim nacionalnim događajima, u Hrvatskoj, ali i u drugim državama, prominentnije nego što je ta tema oslovljena na Europskim panelima građana (kako je vidljivo iz doprinosa na Digitalnoj platformi). Istaknuta je strateška

važnost nastavka vjerodostojne politike proširenja, zasnovane na ispunjavanju zadanih kriterija i istinskim reformama, te uloge EU u jugoistočnoj Europi kao jamca sigurnosti i stabilnosti⁴⁸. Oslovljeni su i sigurnosni te obrambeni aspekti vanjskog djelovanja EU-a.^{49 50}

Otpornost i strateška autonomija EU prepoznati su kao ključni za budućnost Unije, uključujući kroz smanjenje ovisnosti o energentima, kritičnim sirovinama i drugim strateški važnim materijalima. Istaknuta je ideja promicanja i financijske potpore na europskoj razini za nove inicijative koje će osigurati europsku proizvodnju u strateški važnim industrijama, pri čemu one trebaju doprinijeti prosperitetu svih država članica i ravnomjernom razvoju svih regija te biti u funkciji ciljeva zelene i digitalne tranzicije⁵¹.

Demografija je pritom nezaobilazna sastavnica otpornosti EU-a, zbog čega je problemu negativnih demografskih trendova potrebno pristupiti kroz koherentno djelovanje na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini⁵². To potvrđuje relevantnost kohezijskih instrumenata, a jedna od ideja je i uvođenje specijaliziranog tijela na razini EU radi sustavne analize demografskih trendova u EU, razmjene najboljih praksi i pružanja potpore državama u oblikovanju i provedbi demografskih politika⁵³.

I u ovom području prepoznata je važnost **boljeg i redovitog komuniciranja s građanima**, uključujući uspostavu trajnih mehanizama za dijalog po uzoru na Konferenciju, kako bi se osiguralo da građani bolje razumiju procese oblikovanja i provedbe europskih politika i učinkovito daju svoj doprinos.

OSTALA PODRUČJA

Osim u gore navedenim područjima, koja su polučila najviše komentara, hrvatski građani dali su aktivni doprinos u svim temama obuhvaćenim Konferencijom. Primjerice, vrijedan doprinos promišljanjima o budućnosti Europe iz ugla hrvatskih građana i njihovih preokupacija dani su kroz događaje na teme kao što su **demografski izazovi** (usporedno s oslovljavanjem demografskih izazova i mjera u sklopu drugih tema)^{54 55 56}; **jače gospodarstvo i društvena jednakost**⁵⁷; **budućnost tržišta rada** u kontekstu digitalne i zelene tranzicije⁵⁸; promicanje **poduzetništva žena**⁵⁹; jačanje participacije građana u oblikovanju politika, uključujući **ulogu žena u oblikovanju budućnosti Europe**^{60 61}; ravnopravnost žena u **medijskom prostoru**⁶²; promicanje **EU kao zajednice vrijednosti**^{63 64 65}; uloga Unije u zaštiti **ranjivih članova društva u uvjetima pandemije**⁶⁶; **uloga udruga** kao pokretača gospodarskog i društvenog razvitka regija⁶⁷; poticanje **uključive digitalne transformacije društva**^{68 69 70}; sveobuhvatni pristup **borbi protiv droga** kao sigurnosnom i zdravstvenom izazovu za Uniju⁷¹; **upravljanje migracijama**^{72 73} te utjecaj migracija na gospodarski i socijalni razvitak⁷⁴; **budućnost i ozelenjivanje prometa**^{75 76}, te vrijednost inicijative „**Novi europski Bauhaus**“⁷⁷ u kontekstu klimatske i digitalne tranzicije EU-a.

Pregled svih događaja organiziranih u Hrvatskoj za koje su organizatori unijeli izvješće i/ili zaključke i preporuke na Digitalnu platformu, kao doprinos hrvatskih građana promišljanjima o budućnosti Europe u sklopu Konferencije, dostupan je na poveznici: [Events - Conference on the Future of Europe - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](https://www.europa.eu/Events-Conference-on-the-Future-of-Europe-Konferencija-o-buducnosti-Europe)

5. DALJNI KORACI

Zaključno, promišljanja, preporuke i ideje iznesene na događajima koji su u sklopu Konferencije o budućnosti Europe organizirani u Hrvatskoj, vrijedan su doprinos o kojem će

Hrvatska voditi računa u daljnjem razmatranju izvješća Konferencije na razini Unije, kao i u oblikovanju relevantnih politika kako na europskoj, tako i nacionalnoj razini.

Preliminarna analiza ideja i preporuka koje su dali hrvatski i europski građani pokazuje visoku razinu podudarnosti s aktualnim prioritetima Unije, kako su definirani Novim strateškim programom za razdoblje 2019.-2024., kojeg je usvojilo Europsko vijeće, ali i aktualnim izazovima (ruska vojna agresija na Ukrajinu i njezin utjecaj na europsku sigurnost; promjene u strateškom okruženju Europe i jačanje djelovanja Unije u slučaju krize; jačanje obrambenih sposobnosti Unije; smanjenje strateških ovisnosti u osjetljivim područjima, uključujući energiju, kritične sirovine, poluvodiče, zdravlje, opskrbu hranom; nastavak koordinacije odgovora na pandemiju bolesti COVID-19, oporavak i otpornost Unije i njezinih članica; snaženje uloge Unije kao globalnog čimbenika u svjetlu geostrateških tenzija; uloga eurointegracijskih procesa u neposrednom susjedstvu i dr.).

Preporuke i promišljanja građana bit će od važnosti i u oblikovanju sljedeće Strateške agende EU, te dugoročnom promišljanju o budućnosti Europe. Iako je za daljnji rad potrebna dublja analiza provedivosti pojedinih preporuka u svjetlu, u mnogim područjima Unija već radi na konkretnim inicijativama i/ili zakonodavnim prijedlozima, a može se očekivati da će neki prijedlozi građana, u mjeri u kojoj je to moguće, biti reflektirani već u sljedećem planu zakonodavnih aktivnosti Europske komisije u jesen 2022.g.

Pored niza relevantnih preporuka sektorske prirode, izdvaja se i nekoliko bitnih horizontalnih preporuka, uključujući jasno iskazanu želju građana za kvalitetnijim i pristupačnijim informiranjem o EU i oblikovanju europskih politika, te boljem komuniciranju s građanima općenito kad je riječ o EU. Stoga je poželjno je razmotriti nastavak dobrih praksi koje je potaknula Konferencija i nakon njezinog završetka, kako na europskoj, tako i na nacionalnoj razini (primjerice, Digitalna platforma pokazala se korisnim alatom koji bi mogao ostati kao trajan doprinos Konferencije).

Nadalje, vodeći računa o tome da doprinosi na Digitalnoj platformi Konferencije ukazuju da postoji prostor za osloviti dodatne teme u dijalogu s hrvatskim građanima, poželjno je da nadležna tijela Republike Hrvatske nastave aktivno komunicirati s građanima o širokom spektru europskih tema i politika, uključujući teme koje su bile manje zastupljene tijekom nacionalnih aktivnosti održanih u razdoblju od travnja 2021. do travnja 2022.g.

U pogledu aktivnosti na razini EU-a, uz puno poštovanje načela iz Zajedničke izjave, uključujući poštovanje nadležnosti sadržanih u europskim ugovorima, te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, Hrvatska će se, zajedno s drugim članicama Vijeća EU-a, u predstojećem razdoblju posvetiti analizi prijedloga Konferencije kako bi Unija bolje odgovorila na zabrinutosti i ambicije građana i građanki u sklopu europskih politika, i nastavila jačati demokratski legitimitet i funkcioniranje europskog projekta.

---

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

² <https://www.consilium.europa.eu/media/41772/12-euco-final-conclusions-hr.pdf>

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0010_HR.html

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-conference-future-of-europe-january-2020_en.pdf

---

⁵ <https://eu2020.hr/Uploads/EUPDev/files/prioriteti-hrvatskog-predsjedanja.pdf>

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/44679/st09102-en20.pdf>

⁷ https://www.consilium.europa.eu/media/48588/st_5911_2021_init_en.pdf

⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/hr_-_zajednicka_izjava_o_konferenciji_o_buducnosti_europe.pdf

⁹ U Izvršnom odboru Europsku komisiju predstavljaju potpredsjednica D. Šuica (ujedno i supredsjedateljica IO) i potpredsjednici V. Jourova i M. Šefčovič. Predstavnici Vijeća dolaze iz aktualnog predsjedavajućeg trija (to su bili Portugal i Slovenija u 2021.g., te Francuska u 2022.g., na razini državnih tajnika nadležnih za EU), a nadolazeća predsjedništva (Češka, Švedska, Slovačka, Španjolska i Belgija) sudjeluju u statusu promatrača. Predstavnici Europskog parlamenta su: M. Weber (EPP); I. Garcia Perez (S&D) i Verhofstadt (RE, ujedno i supredsjedatelj IO), a u svojstvu promatrača: G. Annemans (Identitet i demokracija), D. Freund (Zeleni/Europski slobodni savez), Z. Krasnodebski (ECR) i H. Scholz (Ljevica). Sa strane Vijeća EU, odluke vezane uz rad i organizaciju Konferencije o budućnosti Europe donose se na Vijeću za opće poslove (GAC) čiji je predsjedatelj ujedno i supredsjedatelj Izvršnog odbora (trenutačno francuski državni tajnik C. Beaune).

¹⁰ <https://futureu.europa.eu/uploads/decidim/attachment/file/9277/sn02700.hr21.pdf>

¹¹ Plenarne sjednice: 18. – 19. lipnja 2021. (hibridno); 22. – 23. listopada 2021. (hibridno); 21. – 22. siječnja 2022. (hibridno); 11. – 12. ožujka 2022. (hibridno); 25. – 26. ožujka 2022. (hibridno); 08. – 09. travnja 2022. (fizički); 29. – 30. travnja 2022. (fizički); 09. svibnja 2022. – završno događanje.

¹² Europski paneli građana: Panel 1 - sastanci: 17. – 19. rujna 2021. u Strasbourgu, 05. – 07. studenoga 2021. na daljinu, 25. – 27. veljače 2022. u Dublinu (Institut za međunarodne i europske poslove i partneri) u hibridnom formatu (mogućnost sudjelovanja na daljinu). Panel 2 - sastanci: 24. - 26. rujna 2021. u Strasbourgu; 12. - 14. studenoga 2021. na daljinu; 10. - 12. prosinca 2021. u Firenci (Europski sveučilišni institut i partneri) u hibridnom formatu (mogućnost sudjelovanja na daljinu). Panel 3 - sastanci: 01. - 03. listopada 2021. u Strasbourgu; 19. - 21. studenoga 2021. na daljinu; 07. - 09. siječnja 2022. u Varšavi (Europski koledž i partneri) u hibridnom formatu (mogućnost sudjelovanja na daljinu). Panel 4 - sastanci: 15. - 17. listopada 2021. u Strasbourgu, 26. - 28. studenoga 2021. na daljinu, 11. - 13. veljače 2022. u Maastrichtu (Europski institut za javnu upravu i partneri) u hibridnim formatu (mogućnost sudjelovanja na daljinu).

¹³ Sastanci su održani putem videokonferencije 16. travnja 2021., 21. svibnja 2021., 13. listopada 2021. i 07. veljače 2022.

¹⁴ Pregled temeljem informacija s Višejezične digitalne platforme na dan 23.2.2022.

¹⁵ [Niz javnih rasprava o prelasku Hrvatske na klimatsku neutralnost](#), 20. rujna 2021.

¹⁶ [Setting the stage for tomorrow: The Global and Regional Role of the EU - EU in the world - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

¹⁷ [“A Union that strives for more” 12 October 2021 - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

¹⁸ [Primjerice: Budućnost Europe? Pitajmo mlade! Radionica u Zagrebu - Values and rights, rule of law, security - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

¹⁹ [Primjerice: Budućnost EU-a i ciljevi za Mlade – što ima tu za nas? - The Future of the EU and the priorities for the young: What’s in for us? - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](#)

²⁰ [Natječaj Kreiraj Europu budućnosti - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

²¹ [Dani otvorenih vrata udruga 2021. - European democracy - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

²² [Konferencija o budućnosti Europe: vizija Hrvatske](#), 11. svibnja 2021.

²³ [Budućnost mladih u EU - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](#)

²⁴ [EU Spikaonica: MLADI vs. ZAPOŠLJAVANJE - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

²⁵ [Radionica projekta "Moja prilika!" u sklopu Konferencije o budućnosti Europe na temu mobilnosti mladih u EU - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

²⁶ [Budućnost mladih u EU - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](#)

²⁷ [EUROPSKI STUDENTI BUDUĆNOSTI - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

²⁸ [Mladi u turizmu - obrazovanje i zapošljavanje kroz Europski socijalni fond - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](#), [EU Spikaonica: MLADI vs. ZAPOŠLJAVANJE - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](#)

²⁹ [Prema zdravoj i aktivnoj Europi - Promijeni svoj način života i počni živjeti zdravije” - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

³⁰ [EU i mladi - šumovi u komunikaciji - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

³¹ [Budućnost mladih u EU - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](#)

-
- ³² [Okrugli stol - Mladi kreatori budućnosti Europe - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ³³ [EU Spikaonica: MLADI vs. RAVNOPRAVNOST - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\) - Google Search](#)
- ³⁴ [Social media, freedom of expression and its restrictions – countering discrimination in cyberspace - Digital transformation - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ³⁵ [Europa - zajednica s jednakim mogućnostima - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe](#)
- ³⁶ [Budućnost hrvatskih otoka - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ³⁷ [Vode - pogled u budućnost - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ³⁸ [Conference on the Future of Europe: Youth and the Future of Sustainable Tourism - Education, culture, youth and sport - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\) =](#)
- ³⁹ [Niz javnih rasprava o prelasku Hrvatske na klimatsku neutralnost, 20. rujna 2021.](#)
- ⁴⁰ [Konferencija na visokoj razini o kružnom gospodarstvu i drugi forum organizacija mladih iz jadransko-jonske regije u organizaciji mreže AI – NURECC PLUS, 26. listopada 2021.](#)
- ⁴¹ [Rasprava sa studentima na Ekonomskom fakultetu – Zagreb: Klimatske promjene i okoliš - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴² [Rasprava o tranziciji Hrvatske prema klimatskoj neutralnosti - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴³ [Rasprava sa studentima na Ekonomskom fakultetu – Zagreb: Klimatske promjene i okoliš - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴⁴ [Europski zeleni plan u fokusu mladih - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴⁵ [Klimatske promjene - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴⁶ [Rasprava sa studentima na Ekonomskom fakultetu – Zagreb: Klimatske promjene i okoliš - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴⁷ [The impact of man and agriculture on climate change - marking the International Day for the Preservation of the Ozone Layer - Climate change and the environment - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴⁸ [Panel s građanima Pripremajući se za sutrašnjicu: globalna i regionalna uloga Europe u odgovoru na transnacionalne izazove - EU in the world - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁴⁹ [Pripremajući se za sutrašnjicu: globalni i regionalni angažman Europske unije – sigurnosni i obrambeni aspekti - EU in the world - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵⁰ [KONFERENCIJA ZAGREB FORUM VI - „BUDUĆNOST EUROPE U KONTEKSTU GLOBALNIH PROMJENA“ - EU in the world - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵¹ [Panel s građanima i građankama: Priprema za budućnost: globalna i regionalna uloga EU-a, 11. listopada 2021.](#)
- ⁵² [Pripremajući se za sutrašnjicu: globalni i regionalni angažman Europske unije – sigurnosni i obrambeni aspekti - EU in the world - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵³ [Setting the stage for tomorrow: The Global and Regional Role of the EU - EU in the world - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵⁴ [Konferencija Demografski izazovi Republike Hrvatske i Europske unije nakon COVID-19 pandemije, 7. listopada 2021.](#)
- ⁵⁵ [KONFERENCIJA ZAGREB FORUM VI - „BUDUĆNOST EUROPE U KONTEKSTU GLOBALNIH PROMJENA“ Tematski panel 3: DEMOGRAFSKI IZAZOVI EU - Values and rights, rule of law, security - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵⁶ [Demografski izazovi - Other ideas - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵⁷ [Panel rasprava sa studentima Sveučilišta u Zadru: Jače gospodarstvo i društvena jednakost - A stronger economy, social justice and jobs - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵⁸ [Budućnost tržišta rada, mogućnosti i prilike u okviru Europskog socijalnog fonda - Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta - Konferencija o budućnosti Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁵⁹ [Poduzetništvo žena u EU - A stronger economy, social justice and jobs - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁶⁰ [Dijalog s građanima i građankama o Uniji koja nastoji postići više, 12. listopada 2021.](#)
- ⁶¹ [Konferencija Uloga žena u kreiranju Europe budućnosti, 14. srpnja 2021.](#)
- ⁶² [Žene u medijskom prostoru - Values and rights, rule of law, security - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)
- ⁶³ [Budućnost Europe: Izazovi očuvanja temeljnih načela - Values and rights, rule of law, security - Conference on the Future of Europe \(europa.eu\)](#)

-
- ⁶⁴ JAVNA TRIBINA NA TEMU VLADAVINE PRAVA I DEMOKRACIJE - Values and rights, rule of law, security - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁶⁵ Radionica Budućnost Europe? Pitajmo mlade! (tripalo.hr)
- ⁶⁶ EU ODGOVOR NA COVID-19 KRIZU: KAKO ZAŠTITITI PRAVA RANJIVIH I IZGRADITI OSNAŽENU EUROPU - INTERAKTIVNA RADIONICA - Values and rights, rule of law, security - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁶⁷ Programi Unije za razvoj kulture i civilnog društva regija - Other ideas - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁶⁸ Konferencija o budućnosti Europe u Osijeku - Digitalna budućnost - Digital transformation - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁶⁹ Accessibility from adopting the Act to its implementation - Digital transformation - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁷⁰ Parlaonica: Mladi o budućnosti Europe - Kakvu digitalnu budućnost želimo - Digital transformation - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁷¹ Conference of the Ministry of the Interior of the Republic of Croatia - Comprehensive approach to combating drug crimes - Values and rights, rule of law, security - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁷² Upravljanje migracijama s pomoću predvidljivog, uravnoteženog i pouzdanog sustava, 24. rujna 2021.
- ⁷³ JAVNA TRIBINA NA TEMU MIGRACIJE I AZIL - Migration - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁷⁴ EU ODGOVORI NA IMIGRACIJE u okviru Konferencije o budućnosti Europe - European democracy - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁷⁵ Promet po mjeri korisnika - Other ideas - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁷⁶ Transeuropski vlak - prostor za forumsku raspravu - European democracy - Conference on the Future of Europe (europa.eu)
- ⁷⁷ Ministarska panel rasprava u okviru Sajma kulture građenja i održivog razvoja - ArhiBau 2021 - Education, culture, youth and sport - Konferencija o budućnosti Europe (europa.eu)